

№382, 5-oktyabr, 2021 y.

COVID-19 ga qarshi vaksinalarning
ishlanmalari bo'yicha

DAYJEST

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021

Jahonda pandemiya bilan bog'liq vaziyat

2021 y. 4-oktyabr holatiga ko'ra

Umumiy zararlanganlar soni	-	235 906 691	(+ 304 901)
Sog'ayganlar soni	-	212 847 060	(+ 358 892)
Vafot etganlar soni	-	4 818 670	(+ 4 684)

Mamlakatlar bo'yicha bemorlar soni

	AQSh	-	44 524 306	(+ 26 933)
	Hindiston	-	33 850 936	(+ 16 693)
	Braziliya	-	21 468 121	(+ 9 004)
	Buyuk Britaniya	-	7 934 936	(+ 35 077)
	Rossiya	-	7 612 317	(+ 25 781)
	Turkiya	-	7 238 267	(+ 27 351)
	Fransiya	-	7 027 059	(+ 3 744)
	Eron	-	5 638 735	(+ 14 607)
	Argentina	-	5 259 738	(+ 386)
	O'zbekiston	-	175 715	(+ 448)

Manba: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>

O'zbekistonda katta yoshli aholining qariyb yarimi koronavirus vaksinasining birinchi dozasi bilan emlandi

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi ma'lumotlariga ko'ra, mamlakatda emlanishi ko'zda tutilgan aholining 18 yoshli (umumiy soni 34,5 million kishi) fuqarolarining 21,4 foizi koronavirusga qarshi to'liq boschiqlarda emlandi. Mamlakatda 11,5 million kishi yoki 53,6 % allaqachon preparatning birinchi dozasi olgan. Fuqarolarning qariyb 4,6 million yoki 21,2% to'liq emlangan [2].

Mamlakat hududlari orasida Farg'ona, Andijon va Namangan viloyatlari yetakchi bo'lib, ularda vaksinaning birinchi dozasi olganlar soni 2 milliondan oshdi.

Eslatib o'tamiz, O'zbekistonda emlash kampaniyasi 1-apreldan boshlangan. Emlash beshta preparat yordamida amalga oshirilmoqda AstraZeneca, ZF-UZ-VAC2001, "Sputnik-V", Moderna va Pfizer. 29-sentyabrdan boshlab O'zbekistonda ixtiyoriy ravishda 12 yoshdan oshgan bolalarda koronavirusga qarshi Pfizer vaksinasi bilan emlashga ruxsat berildi [3].

Amerikalik olimlar koronavirusning barcha variantlariga qarshi vaktsina ishlab chiqishmoqda

AQSH harbiy olimlar guruhi koronavirusning barcha turlaridan himoya qiladigan universal vaktsinani ishlab chiqmoqdalar, deb yozadi amerikaning Wall Street Journal nashri. Gazetaning yozishicha, butun dunyoda 20 ga yaqin tadqiqot guruhlari "pankorovirusga qarshi vaktsina" yaratish ustida ish olib bormoqda [4].

"Bu nafaqat hozirgi pandemiyadan, balki epidemiyalarning hozirgi siklidan ham chiqish yo'lidir", - dedi Uolter Rid armiyasi Ilmiy -tadqiqot instituti yuqumli kasalliklar bo'limi direktori Kyvon Modjarrad.

Uning ta'kidlashicha, so'nggi 18 yil ichida koronavirusning uchta yangi varianti paydo bo'lib, ular epidemiyaga sabab bo'lgan, ko'plab hayvonlar koronavirusni odamlarga yuqtirishi mumkin. Olimlar yangi virus paydo bo'lish ehtimolini istisno qilmayotgani uchun, universal vaktsinani ishlab chiqish va keyingi turdagi qo'zg'atuvchining butun dunyo bo'ylab

tarqalishining oldini olish muhim ahamiyatga ega.

Olimlarning fikricha, koronaviruslar mutatsiyaga uchraganda ham, gripptan farqli o'laroq, vaktsinani yaratish uchun ko'p yillar davom etishi mumkin.

Gazetaning yozishicha, Modjarrad boshchiligidagi bir guruh olimlar vaktsinani makaklarda tadqiqot o'tkazib ko'rishgan. Tadqiqotchilarning natijasiga ko'ra, vaktsina hayvonlarni pandemiyaga olib kelgan asl virusdan himoya qilgan. Hozirgi vaqtda ular vaktsinaning dastlabki klinik sinovlari ma'lumotlarini tahlil qilmoqdalar, dedi Mojarrad.

Wall Street Journal ma'lumotlariga ko'ra, hozirgi kunda ko'p olimlar COVID-19 ortida koronavirusning SARS-CoV turiga qarshi dori ishlab chiqarishga e'tibor qaratmoqdalar [5].

Biontech bosh rahbari yangi koronavirus vaksinasi 2022-yilda kerak bo'lishi mumkin deb hisoblaydi

Hozirda yangi koronavirus vaktsinalaridan foydalanishning hojati yo'q, lekin dunyo kelgusi yilda ularga muhtoj bo'lishi mumkin. Bu haqda Germaniyaning BioNTech farmatsevtika kompaniyasi bosh direktori va asoschilaridan biri Ugur Shahin yakshanba kuni Britaniyaning Financial Times gazetasiga bergan intervyusida ma'lum qildi [6].

"Bu yil yangi vaktsinalarga ehtiyoj yo'q. Biroq, kelasi yilning o'rtalariga kelib, vaziyat boshqacha bo'lishi mumkin", - deydi Shahin.

Uning so'zlariga ko'ra, hozirda dunyoda aylanib yurgan koronavirus shtammlari, shu jumladan delta shtammi, asl versiyasiga qaraganda ancha yuqumli, ammo ular foydalanilgan vaktsinalarning samaradorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadigan darajada farq qilmaydi. Shu bilan birga, kelajakda immunitet tizimini "aldash" mumkin bo'lgan shtammlarning paydo bo'lishi ehtimoli katta, bu esa yangi dori vositalarini ishlab chiqishni talab qiladi.

"Bu virus uzoq vaqt biz bilan va u sharoitlarga moslashishda davom etadi. Bizda yangi avlod koronavirusi immunitet tizimi bilan kurashish hozirgi holatdan osonroq bo'ladi deb ishonishga asos yo'q. Virus evolyutsiyasi davom etmoqda va bu jarayon endigina boshlangan", dedi olim [7]. Amerikaning koronavirus vaktsinasini ishlab chiqish va

tarqatish uchun dunyoda mas'ul bo'lgan Pfizer kompaniyasi va uning hamkorlari Biontech bosh rahbari Shahin ilgari yangi dori yaratish uchun 100 kun kerak bo'lishini aytgan edi [8].

Moderna vaksinasi koronavirusning Delta shtammi bilan kasallangandan so'ng kasalxonaga yotqizilishni 95 foizga oldini oladi

Regenstrif instituti (AQSH) ma'lumotlari va tahlillari bo'yicha vitse -prezidenti, professor Shon Grannisning so'zlariga ko'ra, Moderna vaktsinasi Delta shtammini yuqtirgandan keyin kasalxonaga yotqizishni 95%ga, reanimatsiyadan 92%himoya qiladi [9].

Olimlarning fikricha, Moderna, Pfizer va Jonson & Jonson vaktsinalari Delta koronavirusi infeksiyasidan keyin kasalxonaga yotqizish va reanimatsiyaning oldini olishda samarali hisoblanadi. Tadqiqotda keltirilishicha Moderna vaksinasi koronavirusning "Delta" shtammidan eng yuqori himoya darajasini ko'rsatgan.

" Dunyo bo'ylab keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, vaktsinalar COVID-19 bilan bog'liq kasalxonalarga yotqizish va tez tibbiy yordamga tashriflarni kamaytirishda, hatto yangi COVID-19 variantidap ham juda samarali bo'lib qolmoqda. Biz jiddiy asoratlarni kamaytirish va sog'liqni saqlash tizimimiz yukini yengillashtirish uchun vakolatli vakillarni emlashni qat'iy tavsiya qilamiz ", - dedi tadqiqot muallifi.

Delta koronavirus infeksiyasidan keyin reanimatsiyaning oldini olishda vaktsinalarning samaradorligi Moderna - 92%; Pfizer - 77%; Jonson va Jonson - 65% ni atshkil etdi.

Shon Grannisning so'zlariga ko'ra, odamlarda emlashdan so'ng yangi infeksiyalar (qayta infeksiya) kuzatiladi, ammo tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, kasallik yengilroq kechadi. COVID kasalxonasiga yotqizish va o'limning aksariyati emlanmagan insonlar orasida yuzaga kelmoqda. COVID-19 ga qarshi vaktsinalar pandemiyaga qarshi kurashda kuchli vositadir ",-deya xulosa qiladi tadqiqot muallifi [10].

Qozog'istonning QazVac vaksinasi BAAGA yetkazib beriladi

Qozog'istonning QazVac vaksinasi BAAGA yetkazib beriladi, dedi Qozog'iston Respublikasi Prezidenti Qosim-Jomart Tokayev immunobiologik preparatlar ishlab chiqaradigan biofarmatsevtika zavodlaridan biriga tashrifi chog'ida [11].

Qozog'iston Prezidenti Otarbiofarm zavodi xodimlari bilan suhbatda vaksinalar ishlab chiqarish loyihasining ahamiyatini ta'kidlab, qozog'istonning QazVac vaksinasi koronavirusga qarshi kurashda va aholi salomatligini yaxshilashda muhim hissa qo'shishiga ishonch bildirdi.

"Bu mamlakatimiz uchun juda zarur ishlab chiqarish. Asosiy ish bajariladi. Keyingi yili ishlab chiqarishni davom ettiramiz. Biz bu vaksinani BAA va boshqa musulmon davlatlariga yuboramiz. Bizning vaksinamiz dunyoda tan olinmoqda, buning uchun sizga rahmat aytaman. Bu juda murakkab ishlab chiqarish jarayoni. Chet elda bunday korxonani ishga tushirish uchun uch -to'rt yil kerak bo'ladi va biz ishni 9 oy ichida amalga oshirishga muvaffaq bo'ldik. Davlat sizning mehnatingizni yuksak baholaydi ", - dedi davlat rahbari [12].

1. Reported Cases and Deaths by Country, Territory, or Conveyance // <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (4.10.2021 г.)
2. Айни кунгача мамлакатимизда жами 21 035 121 доза вакцинадан фойдаланилди // <https://t.me/ssvuz> (4.10.2021 г.)
3. В Узбекистане более половины взрослого населения получили первую дозу вакцины от коронавируса // https://www.inform.kz/ru/v-uzbekistane-bolee-poloviny-vzroslogo-naseleniya-poluchili-pervuyu-dozu-vakciny-ot-koronavirusa_a3844350 (4.10.2021 г.)
4. To Prevent the Next Pandemic, Scientists Seek One Vaccine for Many Coronaviruses // https://www.wsj.com/articles/to-prevent-the-next-pandemic-scientists-seek-one-vaccine-for-many-coronaviruses-11633339802?mod=searchresults_pos1&page=1 (4.10.2021 г.)
5. Американские ученые разрабатывают вакцину от всех видов коронавируса // <https://ria.ru/20211004/koronavirus-1753042213.html> (4.10.2021 г.)
6. BioNTech chief predicts need for updated Covid vaccines next year // <https://www.ft.com/content/d88457da-6bbc-4f07-82a6-4738aa845492> (4.10.2021 г.)
7. Глава BioNTech считает, что новая вакцина от коронавируса может понадобиться в 2022 году // <https://tass.ru/obschestvo/12565881> (4.10.2021 г.)
8. В Германии заявили, что новая вакцина от COVID-19 может понадобиться к середине 2022 года // https://www.gazeta.ru/social/news/2021/10/03/n_16631491.shtml (4.10.2021 г.)
9. Vaccines effective against Delta variant // <https://www.regenstrief.org/article/covid-vaccines-effective-against-delta-variant/> (4.10.2021 г.)
10. Медики назвали самую эффективную вакцину против коронавируса "Дельта" // <https://newsyou.info/mediki-nazvali-samuyu-effektivnyuyu-vakcinu-protiv-koronavirusa-delta> (4.10.2021 г.)
11. Казахстанскую вакцину QazVac будут поставлять в ОАЭ // https://www.kt.kz/rus/covid-19/kazahstanskuyu_vaktsinu_qazvac_budut_postavlyat_v_oae_1377922426.html (4.10.2021 г.)
12. Токаев ознакомился с процессом вакцинации в Жамбылской области // https://www.kt.kz/rus/state/_1377922420.html (4.10.2021 г.)

O'zbekiston Respublikasi Innovatsion rivojlanish vazirligi huzuridagi
Ilmiy-texnik axborot markazi

Toshkent-2021